

dog ikke troede at kunne undvære Statens Hjælp, navnlig i de første 5 Aar, blev Resultatet det, at den blev stillet under Statens Bestyrelse, og da de 5 Aar vare forbi, forlangte Interessenterne at maatte beholde denne Bestyrelse og ønskede at komme ind i en af Staten garanteret Anstalt, hvorfor den blev henlagt til Livrente- og Forsørgelsesanstalten, der aldrig har været privat, men fra sin første Oprettelse har været undergivet Statens Control og Statens Bestyrelse. Jeg tør næsten antage, at denne Tanke om en mere eller mindre privat Charakter af de vedkommende Anstalter har affødt de principielle Grændinger, som navnlig det 7de ærede Medlem for Kjøbenhavn (David) gjorde gjældende med Hensyn til den Disposition, der er truffen over de nuværende Anstalters Midler, hvori han tildeels støttedes af det ærede 6te kongevalgte Medlem (Andræ). Disse Tvivl have selvfølgelig heller ikke undgaet mig, saameget mindre som de ogsaa have været reiste i Directionen for Livrenteanstalten; men naar jeg ikke desto mindre er kommen til det Forslag, der foreligger i § 1, da er det, fordi det for mig har fremstillet sig, som om disse Tvivl ikke understøttes af saa tilstrækkelige Grunde, at de kunne foranledige en anden Afgjørelse end den, der her er foreslaaet. Jeg maa i denne Henseende først og fremmest fastholde det Standpunkt, at Anstalten aldrig har været privat, og at altsaa ingen af dens Interessenter har nogen som helst Ret til det Overtskud, der kunde vise sig at være tilstede, og ligesom den Enkelte ikke kan gjøre Fordring paa mere end at faae sin Contract i Gælt og Alt fyldestgjort i Overeensstemmelse med dens Indhold, saaledes jævnes der ogsaa ethvert Foreningsorgan, der skulde paa Foreningens Vegne kunne gjøre noget Krav gjældende. Altsaa for mig er der ikke den fjerneste Tvivl ont, at Sagen i retlig Henseende er uangribelig; men det forekommer mig heller ikke, at der foreligger Billighedsgrunde, der kunne tale for at vælge en anden Fremgangsmaade. Enhver har vidst,

hvilke Betingelser han gik ind paa, og derhos troer jeg ogsaa at turde sige, at for den overveende Deel af Forsikringsernes Vedkommende har det ikke været muligt at forsikre billigere eller sikrere i nogen Anstalt end i vor egen. Men dernæst forekommer det mig ogsaa, at enhver anden Fremgangsmaade vilde støde paa praktiske Vanstueligheder, ja, at det ligefrem vilde støde paa Umuligheder at gjøre den effectiv; thi, mine Herrer, hvad enten man vil fastholde en juridisk eller en blot moralsk Berettigelse, seer jeg ikke, hvorledes man overhovedet taget vil kunne komme til at give denne formeentlige Ret nogen som helst virkeligt Stikfælsel. Det ærede 6te kongevalgte Medlem (Andræ) har allerede antydet, at der her var en meget væsentlig Vanstuelighed, og jeg skjønner ikke rettere, end at, hvilken Form man saa end vil vælge derfor, vil man altid støde paa dette, at de nuværende Interessenter ikke kunne være de eneste Berettigede til at tage Overtskudet til sig — thi Anstalterne ere jo ingen Continente — saa at jeg ikke seer rettere, end at, naar man skulde gjøre noget Saadant, maatte man komme tilbage til en Døggjørelse med Interessenterne lige fra Anstaltens Begyndelse, og, forsaavidt disse skulde være døde, saa med deres Arvinger eller Creditorer. Kort sagt, jeg skjønner ikke, at der er nogen Form, hvorunder det vil være muligt at effectuere en saadan Godtgjørelse. Jeg kommer derved til den Betragtning, at disse Overtskud maae betragtes som res nullius, og altsaa nærmest maae siges at tilhøre Staten, og jeg skjønner ikke, at der kan gives nogen smukkere Anvendelse for dem, end at de benyttes til en Udvidelse af de nuværende Anstalter, hvorved der gives den ubemidlede Deel af Befolkningen en Udgang til paa en billigere og sikrere Maade end ved nogen anden lignende Indretning at sikke sin egen Alderdom eller sikke sine Efterladte Noget efter sig, en Foranstaltning, der efterhaanden med større og større Nødvendighed paatrænger sig. Jeg troer derfor, at det Forslag, som findes i § 1, er uangribeligt, fra